

RYCINA 13-7 A, Komory i kanały zębów trzonowych i przedtrzonowych. Należy zwrócić uwagę na wydatne rogi miazgi, złożoność komór miazgi i systemów kanałów korzeniowych. **B**, Skany tomografii komputerowej obrazujące budowę zęba (rozdzielczość 36 μm). 1, Widok od strony wargowej zęba #9 pokazuje dwa kanały dodatkowe i rozwidlenie kanałów przy wierzchołku. 2, Widok od strony mezjalno-dystalnej zęba przedstawionego na zdjęciu 1. 3, Zdjęcie rentgenowskie przedstawiające długość roboczą z dwoma ćwiekami umieszczonymi w obu rozwidleniach przy wierzchołku. **C**, Skany tomografii komputerowej przedstawiające bardziej złożoną budowę zęba (rozdzielczość 36 μm). 1, Widok od strony wargowej zęba #3 pokazuje dwa cienkie systemy kanałów policzkowego bliższego i policzkowego dalszego z dodatkowymi we wszystkich trzech korzeniach. 2, Widok od strony mezjalno-dystalnej zęba przedstawionego na zdjęciu 1.

(A z: Riethmuller RH: The filling of root canals with Prinz' paraffin compound, *Dent Cosmos* 56:490, 1914. B i C z: Cohen S, Hargreaves KM: *Pathways of the pulp*, ed 9, St Louis, 2006, Mosby)

chorobowych zależnych od uzębienia w większym stopniu kończy się sukcesem dzięki dokładnej znajomości jam zęba w uzębieniu stałym.

Komory i kanały zębów szczęki

SIEKACZ CENTRALNY GÓRNY

Przekrój wargowo-językowy (rycina 13-8 A)

Kształt jamy zęba naśladuje ogólny zarys korony i korzenia. Komora zęba jest bardzo wąska w części siecznej. Jeśli jest dużo zębiny wtórnej lub obronnej, ta część komory zęba może być częściowo lub całkowicie zobliterowana (rycina 13-8 A, 3). W części szyjkowej zęba jego komora wzrasta do największego swojego wymiaru policzkowo-językowego.

Kanał korzenia zwęża się poniżej części szyjkowej, kończąc się stopniowo w zwężeniu przy wierzchołku zęba (zwężenie wierzchołkowe). Otwór wierzchołkowy jest zazwyczaj zlokalizowany blisko samego wierzchołka korzenia, ale może być też umiejscowiony nieco w stronę wargową (rycina 13-8 A, 3, 4 i 5) lub językową korzenia (rycina 13-8 A, 1 i 6). W związku z tym ogólnym zjawiskiem, sugeruje się, że na zdjęciach rentgenowskich wypełnienie korzenia nie powinno znajdować się bliżej niż 1 mm od radiologicznego wierzchołka korzenia. Przy użyciu elektronicznego lokalizatora wierzchołka klinicysta ma jednak więcej pewności w dotarciu bliżej wierzchołka bez przepchnięcia materiału.

Przekrój mezjo-dystalny (rycina 13-8 B)

Komora zęba jest szersza w kierunku mezjo-dystalnym niż wargowo-językowym. Jama zęba upodabnia się do ogólnego kształtu zewnętrznej powierzchni zęba. Często można znaleźć wyraźne przedłużenia lub rogi miazgi w siecznej części zęba (rycina 13-8 B, 5 i 6), jeśli występują lub występowały wydatne mamelony [wyniosłości na brzegu siecznym nowo wyrzniętego siekacza; zob. rozdział 1 – *przyp. red.*] (rycina 1-10 B). Jama miazgi zwęża się potem raczej równomiernie przez całą długość aż do zwężenia wierzchołkowego. Umieszczenie otworu wierzchołkowego jest zwykle nieco na zewnątrz od środka od wierzchołka korzenia, ale niektóre otwory znacznie odbiegają od wierzchołka korzenia (rycina 13-8 B, 6).

Przekroje poprzeczne przez szyjkę i środkową część korzenia

Jama zęba jest szersza na poziomie szyjki, a komora zęba znajduje się środkowo w obszarze zębiny korzenia (rycina 13-8 C, od 1 do 5). U osób młodych komory mają prawie trójkątny zarys, a podstawę trójkąta stanowi strona wargowa korzenia (rycina 13-8 C, 5). Gdy wzrasta ilość zębiny wtórnej lub obronnej, komora miazgi staje się okrągłjsza lub przyjmuje kształt księżycy (rycina 13-8 C, 3, 4 i 6). Zarys korzenia przy szyjce ma kształt trójkąta z zaokrąglonymi rogami (rycina 13-8 C, 5 i 6), ale niektóre zarysy są bardziej prostokątne lub graniaste z zaokrąglonymi rogami (rycina 13-8 C, od 1 do 4). Korzeń i kanał zęba bywają bardziej okrągłe w części środkowej korzenia (rycina 13-8 D, od 1 do 6) niż na poziomie szyjki. Budowa na poziomie części środkowej jest zasadniczo